

บทที่ 1
บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ศูนย์บริการสาธารณสุขเป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักอนามัยของกรุงเทพมหานคร ตั้งกระจายทั่วเขตพื้นที่การปกครองของกรุงเทพมหานคร มีจำนวนทั้งหมด 60 แห่ง และศูนย์บริการสาธารณสุขสาขาจำนวน 80 แห่ง ให้บริการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยแก่ประชาชนอย่างทั่วถึงในด้านการรักษาพยาบาล การป้องกันโรคและการส่งเสริมสุขภาพ ตลอดจนส่งเสริมสุขภาพ การปฏิบัติงานของศูนย์บริการสาธารณสุข แตกต่างจากการปฏิบัติงานในโรงพยาบาล กล่าวคือ ทางด้านบริการในโรงพยาบาลทั่ว ๆ ไป จะให้บริการเน้นหนักเรื่องการรักษา ซึ่งเป็นบริการในลักษณะตั้งรับ โดยผู้เจ็บป่วยมีปัญหาทางสุขภาพจะไปพบแพทย์ พยาบาล แต่ศูนย์บริการสาธารณสุขจะให้บริการในเชิงรุก คือให้บริการป้องกันโรค และส่งเสริมสุขภาพถึงในชุมชน สอดคล้องกับแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2540-2544) คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การบริการพื้นฐานด้านสาธารณสุขเชิงรุก โดยยึดแนวทางการป้องกันและส่งเสริมสุขภาพเป็นหลัก ควบคู่ไปกับการเพิ่มประสิทธิภาพและความสามารถในการเข้าถึงบริการ ส่วนในด้านการบริหารงานศูนย์บริการสาธารณสุขนั้น จะเน้นทีมงานสาธารณสุข ประกอบด้วยงาน 7 หน่วยงาน ทุก ๆ หน่วยงานเป็นอิสระต่อกัน โดยมีแพทย์ผู้อำนวยการศูนย์บริการสาธารณสุขเป็นผู้บริหารระดับกลาง แต่งานส่งเสริมสุขภาพและด้านควบคุมโรค มีบุคลากรในทีมมากกว่างานอื่น ๆ คือประมาณร้อยละ 60 ของบุคลากรในศูนย์บริการสาธารณสุข และมีหัวหน้าพยาบาลเป็นผู้บริหารงานและประสานงานภายในศูนย์บริการสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับทางด้านการบริการพยาบาล

หัวหน้าพยาบาลศูนย์บริการสาธารณสุขเป็นผู้บริหารระดับต้น มีบทบาทหน้าที่ที่สำนักอนามัยกำหนด 3 ด้าน คือ ด้านบริหาร ด้านบริการ และด้านวิชาการ ในฐานะผู้บริหารระดับต้น หัวหน้าพยาบาลจึงต้องวางแผนในการบริหารงานศูนย์บริการสาธารณสุขเพื่อบริหารทรัพยากรที่มีอยู่อันได้แก่ บุคลากร วัสดุ-อุปกรณ์ และงบประมาณ ให้เกิดประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยหัวหน้าพยาบาลจะต้องกำหนดแนวทางดำเนินงานไว้ล่วงหน้า จะกระทำกิจกรรมใด เพื่อวัตถุประสงค์อะไร ทำเมื่อใด ทำที่ไหน ใครเป็นผู้กระทำ และแผนนั้นจะต้องเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ทุกคนยึดถือและเป็นแนวทางปฏิบัติ สอดคล้องกับประชุม รอดประเสริฐ (2533) กล่าวว่า การวางแผนเป็นกระบวนการที่ต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ที่สำคัญ 4 ขั้นตอน คล้ายคลึงกับการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ คือ การรวบรวมข้อมูล การกำหนดวัตถุประสงค์ การ

กำหนดแผน การประเมินผล เพื่อนำผลมาติดตามและปรับปรุงแผนต่อไป (Bricker and Donald อ้างถึงใน มธุรี วรวิเศษ, 2533)

การวางแผนบริหารงานศูนย์บริการสาธารณสุขของหัวหน้าพยาบาล เป็นการวางแผนในระดับต้นหรือก็คือการวางแผนดำเนินงาน (Operational planning) เป็นการวางแผนที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเป้าหมายระยะสั้น รวมทั้งการวางแผนสำหรับการปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่เป็นงานประจำ หัวหน้าพยาบาลจะต้องจัดให้มีการวางแผนดำเนินงานปีต่อปี โดยมีการแยกรายละเอียดและเป้าหมายเป็นระยะสั้น ๆ เช่น รายเดือน หรือครึ่งปี ทั้งนี้จะต้องสอดคล้องกับนโยบายของสำนักอนามัย หรือแผนงานต่าง ๆ ที่ต้องปฏิบัติ นอกจากนี้ศูนย์บริการสาธารณสุขยังต้องมีหน้าที่ประสานแผนงานของกองต่าง ๆ ที่สังกัดสำนักอนามัยใน ส่วนที่ต้องมาดำเนินการในชุมชนที่ศูนย์บริการสาธารณสุขรับผิดชอบ ประกอบด้วยนโยบาย และเป้าหมายในการพัฒนาบริการทางการแพทย์และสาธารณสุข ตามแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 5 (2540-2544) คือปรับปรุงและขยายบริการในศูนย์บริการสาธารณสุข ให้มีลักษณะเป็นคลินิกตรวจโรคทั่วไป (Poly Clinic) ที่สมบูรณ์และเพิ่มระยะเวลาในการให้บริการในศูนย์บริการสาธารณสุขจำนวน 12 แห่ง ตั้งแต่เวลา 16.00-18.00 น. หัวหน้าพยาบาลจึงจำเป็นต้องวางแผนเกี่ยวกับการบริหารงานศูนย์บริการสาธารณสุขให้สอดคล้องกับนโยบาย ภายใต้ทรัพยากรของศูนย์บริการสาธารณสุขที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพราะการพัฒนาสาธารณสุขมิได้มุ่งเน้นเฉพาะการขยายบริการให้ครอบคลุมพื้นที่เท่านั้น ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาปรับปรุงระบบการบริหารจัดการและระบบบริการสาธารณสุขที่มีอยู่ด้วย (แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2540-2544)

การวางแผนที่ดีและมีประสิทธิภาพนั้น ขึ้นกับปัจจัยที่สำคัญ 2 ประการได้แก่ ประสิทธิภาพ และการได้รับการอบรมทางการบริหาร กล่าวคือ ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ ด้านการวางแผนมากจะสามารถวางแผนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยแผนนั้นสามารถนำไปปฏิบัติและประเมินผลได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ มธุรี วรวิเศษ (2533) พบว่าผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพมากจะมีการปฏิบัติกิจกรรมการวางแผนงานได้ดีกว่าผู้บริหารที่มี ประสิทธิภาพน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่เดียวกันการได้รับการอบรม ทางการบริหารจะทำให้ผู้บริหารเกิดความรู้ ความเข้าใจ และสามารถวางแผนบริหารงานได้ อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ สุพัตรา วัชรเกตุ (2533) ที่ พบว่าปัจจัยที่สัมพันธ์กับการวางแผน คือ การอบรมด้านการจัดการ โดยมีค่าสหสัมพันธ์ พหุคูณ เท่ากับ .0953 ดังนั้นผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพและได้รับการอบรมทางการบริหาร มาก จะส่งผลให้การวางแผนนั้นมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า การวางแผนการบริหารงานเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญอย่างหนึ่งที่สามารถนำไปสู่การบริหารงาน และการให้บริการพยาบาลในศูนย์บริการสาธารณสุขได้อย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับนโยบายของกรุงเทพมหานคร ซึ่งการวางแผนบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลนั้น จำเป็นต้องวางแผนให้ถูกต้องตรงตามกระบวนการวางแผน ได้แก่ การรวบรวมข้อมูล การกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดแผน และวิธีการประเมินผล โดยแผนที่วางไว้แล้วต้องมีเนื้อหาสาระที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง มีปัญหาและอุปสรรคในการวางแผนน้อยที่สุด หรือไม่มีเลย ประกอบกับในปัจจุบันยังไม่เคยมีผู้ใดทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการวางแผนการบริหารงานศูนย์บริการสาธารณสุขของหัวหน้าพยาบาล กรุงเทพมหานคร ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาวิจัยเรื่องการวางแผนการบริหารงานศูนย์บริการสาธารณสุขของหัวหน้าพยาบาล กรุงเทพมหานคร โดยศึกษาเนื้อหาสาระของการวางแผนการบริหารงานศูนย์บริการสาธารณสุข ด้านบุคลากร ด้านวัสดุ-อุปกรณ์ และด้านงบประมาณ ว่าปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่ มากน้อยเพียงใด ปฏิบัติกิจกรรมการวางแผนในแต่ละด้านตามขั้นตอนของกระบวนการวางแผนอยู่ในระดับใด และมีปัญหาและอุปสรรคในการวางแผนแต่ละด้านมากน้อยเพียงใด รวมทั้งเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมการวางแผนซึ่งจำแนกตามประสบการณ์ในตำแหน่ง และการได้รับการอบรมทางการบริหารว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร ซึ่งข้อมูลที่ได้จะสามารถนำไปเป็นแนวทางให้ผู้บริหารระดับกลางและระดับสูงของกรุงเทพมหานครได้พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ และพัฒนาบุคลากรระดับหัวหน้าพยาบาล ศูนย์บริการสาธารณสุข ทั้งนี้เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารงานศูนย์บริการสาธารณสุขในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาสาระของแผนการบริหารงานศูนย์บริการสาธารณสุข ของหัวหน้าพยาบาล ซึ่งครอบคลุมแผนบุคลากรพยาบาล แผนวัสดุ-อุปกรณ์ และแผนงบประมาณ กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติกิจกรรมการวางแผนการบริหารงานศูนย์บริการสาธารณสุข ของหัวหน้าพยาบาลใน 3 ด้าน คือ แผนบุคลากรพยาบาล แผนวัสดุ-อุปกรณ์ และแผนงบประมาณ ตามกระบวนการวางแผน 4 ขั้นตอน ได้แก่ การรวบรวมข้อมูล การกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดแผน และวิธีการประเมินผล
3. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมการวางแผนการบริหารงานศูนย์บริการสาธารณสุข ของหัวหน้าพยาบาลที่มีความแตกต่างกันในด้านประสบการณ์ในตำแหน่งบริหาร และการได้รับการอบรมทางการบริหาร

4. เพื่อศึกษาปัญหา และอุปสรรค ในการปฏิบัติกิจกรรมการวางแผนการบริหารงานศูนย์บริการสาธารณสุข ของหัวหน้าพยาบาลใน 3 ด้าน คือ แผนบุคลากรพยาบาล แผนวัสดุ-อุปกรณ์ และแผนงบประมาณ ตามกระบวนการวางแผน 4 ขั้นตอน ได้แก่ การรวบรวมข้อมูล การกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดแผน และวิธีการประเมินผล

แนวเหตุผลและสมมุติฐานของการวิจัย

ประสบการณ์ในตำแหน่งหรือระยะเวลาในการปฏิบัติงาน มีความสำคัญต่อการตัดสินใจการปฏิบัติกิจกรรมการวางแผนให้มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เนื่องจากประสบการณ์เกิดจากการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ที่ผ่านมาและพัฒนาเป็นความคิดได้โดยตนเอง ช่วยสร้างความมั่นใจในการพิจารณาถึงเหตุผลด้วยความรอบคอบ (Kirk, 1981) ซึ่งในแต่ละคนจะมีประสบการณ์ในการวางแผนที่แตกต่างกันไป เพราะคนที่มีประสบการณ์มากมีโอกาสที่จะเผชิญปัญหาต่าง ๆ มาก ย่อมมีความเข้าใจในงานที่จะปฏิบัติและรับผิดชอบได้ดี รวมทั้งสามารถคาดการณ์ถึงสิ่งต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ดีกว่า (Nigro and Nigro, 1984) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของพรทิพย์ ประยูรวงษ์ (2533) ที่พบว่าหัวหน้าหอผู้ป่วยที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่งมากกว่า มีความสามารถในการตัดสินใจขั้นระบุปัญหาสูงกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งน้อยกว่า

การได้รับการอบรมทางการบริหาร เป็นกระบวนการเสริมสร้างและเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ความสามารถในการปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (อุทัยทิพย์โต, 2531) ซึ่งผู้บริหารระดับต้นก่อนที่จะเข้าสู่ตำแหน่งทางการบริหารทางการพยาบาล จะต้องมีการเตรียมเข้ารับการอบรมทางการบริหาร เพื่อเพิ่มความสามารถด้านบริหารจัดการ (พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์, 2536) ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และทัศนคติเพื่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ ดังนั้นผู้ที่ได้รับการอบรมทางการบริหารจะมีความรู้ทางการบริหารงานเพิ่มขึ้น สามารถปฏิบัติกิจกรรมการวางแผนบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชุตติมา ศรีเอี่ยม (2532) ที่พบว่าหัวหน้าหอผู้ป่วยที่มีประสบการณ์การอบรมด้านการจัดการและที่ไม่ได้รับการอบรมมีการจัดการเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรทางการพยาบาล แตกต่างกัน

จากแนวเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงตั้งสมมุติฐานการวิจัยว่า

1. หัวหน้าพยาบาลศูนย์บริการสาธารณสุขที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งสูง สามารถปฏิบัติกิจกรรมการวางแผนการบริหารได้มากกว่าหัวหน้าพยาบาลศูนย์บริการสาธารณสุขที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งต่ำกว่า

2. หัวหน้าพยาบาลศูนย์บริการสาธารณสุขที่ได้รับการอบรมทางการบริหารสามารถปฏิบัติกิจกรรมการวางแผนการบริหารงานได้มากกว่า หัวหน้าพยาบาลศูนย์บริการ-สาธารณสุขที่ไม่ได้รับการอบรมทางการบริหาร

ขอบเขตการวิจัย

งานวิจัยนี้มีขอบเขตการศึกษาดังนี้

1. ประชากรที่ศึกษา คือ

1.1 หัวหน้าพยาบาลศูนย์บริการสาธารณสุข สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร จำนวน 60 แห่ง และหัวหน้าพยาบาลนี้จะต้องดำรงตำแหน่งและปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าพยาบาลมาไม่ต่ำกว่า 1 ปี

1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการบริหารงานศูนย์บริการสาธารณสุขของหัวหน้าพยาบาล สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร ตรงตามเกณฑ์ที่กำหนดประชากรกลุ่มหัวหน้าพยาบาล ใน 3 ด้าน ดังนี้

1.2.1 แผนบุคลากร ได้แก่ แผนอัตรากำลังบุคลากร แผนกำหนดคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง (Job-description) แผนกำหนดระเบียบสรรหาและคัดเลือกบุคลากร แผนปฐมนิเทศบุคลากรของหน่วยงานทุกระดับ คู่มือการปฐมนิเทศบุคลากร แผนประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร คู่มือการปฏิบัติงานภายในหน่วยงาน เอกสารหรือตำราเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน เช่น การดูแลผู้ป่วยอุบัติเหตุ ฉุกเฉิน และอื่น ๆ สถิติผู้มารับบริการรักษาพยาบาลในหน่วยงาน แผนการประชุมวิชาการ แผนการจัดส่งบุคลากรเข้ารับการประชุมวิชาการ อบรมและศึกษาต่อเนื่อง แผนสวัสดิการต่าง ๆ ภายในหน่วยงาน

1.2.2 แผนวัสดุ-อุปกรณ์ ได้แก่ เอกสารของรายละเอียดต่าง ๆ ของมาตรฐานวัสดุ-อุปกรณ์ เอกสารของระเบียบการจัดหาวัสดุ-อุปกรณ์ แผนวัสดุ-อุปกรณ์ (การจัดหา, การควบคุม, การบำรุงรักษาและการจำหน่าย) เอกสารการปฐมนิเทศการใช้และบำรุงรักษาวัสดุ-อุปกรณ์เบื้องต้น เอกสารการจำหน่ายวัสดุ-อุปกรณ์

1.2.3 แผนงบประมาณ ได้แก่ แผนงบประมาณด้านบุคลากร แผนงบประมาณด้านวัสดุ-อุปกรณ์ แผนงบประมาณด้านบริการพยาบาล แผนงบประมาณด้านวิชาการ สถิติที่ใช้งบประมาณด้านบุคลากร วัสดุ-อุปกรณ์ บริการพยาบาล และวิชาการ

2. เป็นการศึกษากิจกรรมการวางแผนการบริหารงานศูนย์บริการสาธารณสุขของหัวหน้าพยาบาล สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร ใน 3 ด้าน คือ แผนบุคลากรพยาบาล แผนวัสดุ-อุปกรณ์ และแผนงบประมาณ ตามกระบวนการวางแผน 4 ขั้นตอน คือ การรวบรวมข้อมูล การกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดแผน และวิธีการประเมินผล

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. การวางแผนการบริหารงาน หมายถึง กิจกรรมที่หัวหน้าพยาบาลศูนย์บริการสาธารณสุขกำหนดไว้ล่วงหน้าว่าจะทำกิจกรรมใด เพื่อวัตถุประสงค์อะไร ทำเมื่อใด ทำที่ไหน ใครเป็นผู้กระทำโดยเป็นลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับบุคลากร วัสดุ-อุปกรณ์ และงบประมาณ

2. กิจกรรมการวางแผนด้านบุคลากร หมายถึง การกระทำที่หัวหน้าพยาบาลศูนย์บริการสาธารณสุข ได้คาดการณ์ความต้องการทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสม เข้ามาทำงานในศูนย์บริการสาธารณสุข และได้กำหนดวิธีการปฏิบัติไว้ 3 ประการ คือ การให้ได้บุคลากรที่เหมาะสมมาปฏิบัติงาน การดำรงไว้และพัฒนาคุณภาพของบุคลากร และการจูงใจให้บุคลากรปฏิบัติงานกับหน่วยงาน ตามกระบวนการวางแผน 4 ขั้นตอน คือ การรวบรวมข้อมูล การกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดแผน และวิธีการประเมินผล

3. กิจกรรมการวางแผนด้านวัสดุ-อุปกรณ์ หมายถึง การกระทำที่หัวหน้าพยาบาลศูนย์บริการสาธารณสุข ได้คาดการณ์ความต้องการใช้วัสดุ-อุปกรณ์ภายในศูนย์บริการสาธารณสุขให้เหมาะสมและเพียงพอ โดยกำหนดวิธีการปฏิบัติไว้ 4 ประการ คือ การจัดหาวัสดุ-อุปกรณ์ การควบคุมวัสดุ-อุปกรณ์ การบำรุงรักษาวัสดุ-อุปกรณ์ และการจำหน่ายวัสดุ-อุปกรณ์ ตามกระบวนการวางแผน 4 ขั้นตอน คือ การรวบรวมข้อมูล การกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดแผน และวิธีการประเมินผล

4. กิจกรรมการวางแผนด้านงบประมาณ หมายถึง การกระทำที่หัวหน้าพยาบาลศูนย์บริการสาธารณสุข ได้คาดการณ์ถึงรายรับ-รายจ่าย ที่แสดงออกมาในรูปของตัวเลขเป็นจำนวนเงินที่จะต้องใช้จ่ายในการดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับด้านบริหารการพยาบาล ด้านบริการพยาบาล และด้านวิชาการพยาบาล ตามกระบวนการวางแผน 4 ขั้นตอน คือ การรวบรวมข้อมูล การกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดแผน และวิธีการประเมินผล

5. กระบวนการวางแผนการบริหาร หมายถึง ขั้นตอนการกำหนดแนวทางปฏิบัติกิจกรรมการบริหารงานในอนาคต 4 ขั้นตอน คือ การรวบรวมข้อมูล การกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดแผน และวิธีการประเมินผล เพื่อให้ได้แผนงานในด้านบุคลากร วัสดุ-อุปกรณ์ และงบประมาณ

5.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล หมายถึง การเก็บรวบรวมข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องจำเป็นสำหรับการปฏิบัติงาน ซึ่งได้มาจากการสังเกต จดบันทึก บันทึกรายงาน ตำรา เอกสารงานวิจัย และการสำรวจความต้องการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้ในการวางแผนด้านบุคลากร ด้านวัสดุ-อุปกรณ์ และด้านงบประมาณ

5.2 การกำหนดวัตถุประสงค์ หมายถึง การนำข้อมูลที่รวบรวมไว้ มากำหนดนโยบายและเป้าหมายของผลงานที่คาดว่าจะสามารถบรรลุถึงความสำเร็จ ภายใต้

ขอบเขตระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งสามารถวัดผลได้ โดยสอดคล้องกับนโยบาย เพื่อให้ผู้ปฏิบัติยึดถือเป็นจุดมุ่งหมายเดียวกัน

5.3 การกำหนดแผน หมายถึง การกำหนดทางเลือกรูปแบบปฏิบัติ การเลือกวิธีปฏิบัติ และการกำหนดลำดับกิจกรรมในการปฏิบัติไว้ในแผนด้านบุคลากร ด้านวัสดุ-อุปกรณ์ และด้านงบประมาณ ตามการรายงานของหัวหน้าพยาบาลศูนย์บริการสาธารณสุข

5.4 วิธีการประเมินผล หมายถึง การกำหนดวิธีการติดตามและปรับปรุงแก้ไขแผนงานโดยการกำหนดวัตถุประสงค์ และขอบเขตของการประเมินผล กำหนดตัวผู้ทำการประเมินผล กำหนดระยะเวลาการประเมินผล กำหนดวิธีการประเมินผล และแนวทางการวิเคราะห์ผล รวมทั้งการวิเคราะห์ผลและนำผลการประเมินไปใช้ในการวางแผนด้านบุคลากร ด้านวัสดุ-อุปกรณ์ และด้านงบประมาณ ในครั้งต่อไปตามการรายงานของหัวหน้าพยาบาลศูนย์บริการสาธารณสุข

6. สารของแผนการบริหาร หมายถึง ข้อความสำคัญที่ระบุเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ในเอกสารที่ใช้เป็นแนวทางในการวางแผนหรือปฏิบัติกิจกรรมการบริหารงานศูนย์บริการสาธารณสุขของหัวหน้าพยาบาล ตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ ใน 3 ด้าน คือ แผนบุคลากร แผนวัสดุ-อุปกรณ์ และแผนงบประมาณ ได้แก่ แผนอัตรากำลังบุคลากร แผนกำหนดคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง แผนกำหนดระเบียบสรรหาและคัดเลือกบุคลากร แผนปฐมนิเทศบุคลากรของหน่วยงาน แผนประเมินผลการปฏิบัติงานบุคลากร คู่มือการปฏิบัติงานภายในหน่วย เอกสารหรือคำราเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน สถิติผู้มารับบริการรักษาพยาบาลในหน่วยงาน แผนการประชุมวิชาการ แผนการจัดส่งบุคลากรเข้ารับการประชุมวิชาการอบรมและศึกษาต่อเนื่อง แผนสวัสดิการต่าง ๆ ภายในหน่วยงาน เอกสารของรายละเอียดต่าง ๆ ของมาตรฐานวัสดุ-อุปกรณ์ เอกสารของระเบียบการจัดหาวัสดุ-อุปกรณ์ แผนวัสดุ-อุปกรณ์ (การจัดหา, การคุม, การบำรุงรักษาและการจำหน่าย) เอกสารการปฐมนิเทศ การใช้และบำรุงรักษาวัสดุ-อุปกรณ์เบื้องต้น เอกสารการจำหน่ายวัสดุ-อุปกรณ์ แผนงบประมาณด้านบุคลากร แผนงบประมาณด้านวัสดุ-อุปกรณ์ แผนงบประมาณด้านบริการพยาบาล แผนงบประมาณด้านวิชาการ สถิติการใช้งบประมาณด้านบุคลากร วัสดุ-อุปกรณ์ บริการพยาบาล และวิชาการ

7. หัวหน้าพยาบาลศูนย์บริการสาธารณสุข หมายถึง พยาบาลวิชาชีพที่มีใบประกอบวิชาชีพ สาขาการพยาบาลและผดุงครรภ์ชั้นหนึ่ง และได้รับคำสั่งแต่งตั้งจากสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร ให้มีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารงานการพยาบาลในศูนย์บริการสาธารณสุข

8. ประสบการณ์ในตำแหน่งบริหาร หมายถึง พยาบาลวิชาชีพที่ได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหัวหน้าพยาบาลศูนย์บริการสาธารณสุข ระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 1 ปี

9. การได้รับการอบรมทางการบริหาร หมายถึง การที่หัวหน้าพยาบาลศูนย์บริการสาธารณสุขได้รับการอบรมในเรื่องของการบริหารที่มีเนื้อหาการอบรมครอบคลุมการบริหาร 3 ด้าน คือ บุคลากร วัสดุ-อุปกรณ์ และด้านงบประมาณ โดยมีโครงการอบรมที่ชัดเจน และมีระยะเวลาตั้งแต่ 1-5 วันขึ้นไป

10. ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติกิจกรรมการวางแผน หมายถึง สิ่งรบกวนที่ทำให้หัวหน้าพยาบาลศูนย์บริการสาธารณสุขไม่สามารถปฏิบัติกิจกรรมในการวางแผนการบริหารได้ตามที่คาดหวัง และหัวหน้าพยาบาลศูนย์บริการสาธารณสุขพิจารณาว่า สิ่งนั้นมีความสำคัญต่อการปฏิบัติกิจกรรมในการวางแผนการบริหารของตน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อเป็นแนวทางให้หัวหน้าพยาบาลศูนย์บริการสาธารณสุข นำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการวางแผนการบริหารงานศูนย์บริการสาธารณสุข
2. เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารระดับกลางและระดับสูงของสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร นำไปเป็นแนวทางในการส่งเสริมสนับสนุนหัวหน้าพยาบาลศูนย์บริการ-สาธารณสุข ได้พัฒนาเกี่ยวกับการบริหารงานศูนย์บริการสาธารณสุข
3. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการวางแผนในองค์กรการพยาบาลอื่น ๆ ต่อไป